

černi veselici v Žužemberku 8 gold. 10 kr., župni urad v Vrhu po c. k. okrajnem glavarstvu Logaškem zbirko 2 gold., gosp. dr. Jan. Bleiweis, predsednik narodne čitalnice v Ljubljani, izroči dohodek združene čitalnične in Sokolove besede dne 28. julija t. l. 510 gold. — Razen mnogih in nekaterih dragocenih daril, katera so se nabrala za loterijo omenjene besede, so čitalnici v ta namen naslednji imenovani daritelji in dariteljice izročili sledeče zneske, namreč: gospodična Arce 1 gld., gosp. R. Andretto 2 gold., gosp. J. Črne 2 gold., gospá Dimnik 2 gold., gospodična Heidrich 1 gold., gosp. Franc Hren 15 gld., gospá Kagnus 1 gld., gosp. Lukman 1 gold., gosp. Grdina 1 gld., gospá Kosak 3 gld., gospoda dr. Mošé in dr. Papež 20 gold., gospá Julija Materna 10 gold., gospá T. Macak 2 gold., gosp. J. Oblak 2 gold., gosp. Novak 1 gold., gospá Ovijač 5 gold., gosp. Porenta 1 gold., gosp. Ant. Perme 5 gld., gospodična Pregl 3 gold., gosp. Fr. Ks. Souvan star. 5 gold., gospodična Smrekar 2 gold., gosp. V. Smole 20 gold., gosp. Šulc 1 gold., gosp. Josip Strzelba 10 gold., gosp. Jakob Škrbinec 2 gold., gospá Šupevec 5 gold., gosp. Valentinčič 1 gold., gosp. J. Terček 2 gold., gosp. Jos. Sevnig 5 gold., gospodje duhovni Cecilijnega društva pri shodu dne 25. julija zbirko 14 gld., gosp. prof. dr. J. Bleiweis 20 gl., — c. k. okrajno glavarstvo v Postojni nabranih 194 gold. 30 gold., katere so darovali: gosp. Orešek, kupec v Postojni 5 gold., gosp. dr. Sterbenec, župnik v Hrenovicah 10 gld., župnija Hrenoviška 20 gold., občina Hrenoviška 20 gold., občina Ilirska Bistrica 92 gold. 55 kr., občina Jablanica 12 gold. 30 kr., občina Prem 2 gold., občina Št. Vid pri Vipavi 8 gold. 30 kr., občina Planina pri Vipavi 7 gold. 65 kr., občina Slap pri Vipavi 3 gold. 50 kr., občina Budanje 4 gold. 80 kr., občina Goče 4 gold. 20 kr., občina Vrabče 3 gold., občina Knežak 1 gold., čisti dohodek ljudske pevske družbe Rocrée pri „Soiree amusant“ v gostilni pri „Belem konjiču“ 10 gold., grof Jožef Auersperg 50 gold., zbirka občine Vipavske 8 gold., zbirka občine Smerje 5 gold. 10 kr., narodna čitalnica Metliška čisti dohodek besede dne 8. septembra 50 gold., župni urad pri sv. Martinu v Tuhinji 4 gold., gosp. Anton Trepal, župnik v Selu pri Šumperku zbirko 3 gold. 20 kr., gosp. Andrej Pavlič, župnik v Radečah pri Zidanem mostu 10 gold. 40 kr., gosp. Anton vitez Gariboldi 5 gold., gosp. dr. Adolf Schaffer 5 gold., c. kr. deželno predsedstvo od svote 50 gold., katero je daroval gosp. dr. Julij Wurzbach-Tannenberg polovico v znesku 25 gold., gospodje Avg. Tschinkelnovi sinovi 50 gold., župni urad v Ratečah pri Kranjski gori zbirko 2 gold., c. k. okr. glavarstvo v Novem mestu od župnega urada v Doberničah 7 gld. 33 kr., od župnega urada v Žužemberku 8 gld. 33 kr., od gosp. Janeza Engelthalerja, posestnika v Sreberničah 5 gold., od gosp. Antona viteza Langerja, grajščaka v Zalogu 10 gold., gosp. dr. Bock v Koščicah na Ogerskem 5 gold., udje tiskarskega društva v Ljubljani v gostilni „pri kroni“ nabranih 5 gold., gospá Marija Pompe 10 gold., gospodje uradniki c. k. deželne vlade, stavbenega in računskega oddelka v Ljubljani 98 gold. 50 kr. — Skupni znesek 8185 gold.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Vladni časnik „Wien. Zeit.“ je razglasil lastnoročno pismo cesarjevo od 7. dne t. m., po katerem je Njegovo Veličanstvo sprejelo ponovljeno odpoved Dunajskega ministerstva, in ministrom ukazuje, da tako dolgo še opravljajo službo, da bodo imenovani drugi ministri. — Presvitli cesar

kličé zdaj pred se možé različnih strank, da sliši njihove misli o premembi ministerstva. Adresse deželnih zborov v Pragi, Brni in Ljubljani, katere Njegovemu Veličanstvu prošnje razodevajo, naj bi na vladno krmilo prišli drugi in taki možje, ki bi vresničili cesarjev že pred več leti izrečeni ukaz: „naredite mi mir med mojimi narodi“, po takem tedaj niso — kakor je uni dan rekel Ljubljanski butelj „Tagblatt“ — vržene v „Papierkorb“, čeravno so jim Slovanom protivni poslanci zastavili pot do prestola cesarjevega.

— Kakor pa je presvitli cesar 7. dne t. m. sprejeti blagovolil od p o v e d Dunajskega ministersta, tako je sprejel 3. dne t. m. tudi odpoved Ogerskega z istim dostavkom, da ostanejo tako dolgo, da so izvoljeni novi ministri. — Tudi tú sklicuje zdaj Njegovo Veličanstvo možé različnih strank, da sliši njihova mnenja o novih ministrih. — Povsod bo težko najti mož, ki bi moč čutili, zdaj vzeti v roke vladno krmilo ko je državni voz tako silno zavožen in je položaj v nanjih razmer tako resnoben.

Iz Prage. — Načrt adrese, ki jo je dr. Rieger s svojimi družniki predložil zbornici, je deželni zbor enoglasno izročil posebnemu odseku v pretres in poročanje. Na prvi pogled že se je ta „enoglasni“ sklep lahko smatral za prazno komedijo, kajti v zboru, kjer sedi najbolj zagrizeni sovražnik Slovanov dr. Herbst, pač ni misliti, da bi nemčurji roko podali k spravi med Nemci in Slovani, katere potrebo je dr. Rieger tako tehtno pa tudi pohlevno povdarjal v svojem govoru. 5. dne t. m. so Čehoslovani že doživeli britko osodo svoje adrese — protivna večina dotičnega odseka je sklenila zboru predlagati, naj se adresa zavrže.

Angleško. — Vojska z emirom Afghanistanskim, Šir Ahem, je neki gotova. Prav za prav je to le priprava vojske Angležev z Rusijo. Anglija in Rusija špekulirata na Afghanistan, Anglija pa je Rusijo prehitela. Na planjavah te dežele se bode odločilo: ali bo Azija Ruska ali Angleška. Pred nekimi 40 leti so bili Angleži tukaj strašno tepeni.

Iz Budapešta. — Naj bralcem podamo mal obrazec tabora 29. dne u. m., ki ga je osnovala z vsemi mogočimi sredstvi najskrajnejša levica državnega zbora in v katerem se je zbralo do 15000 osob. — Na dvorišči mestnega strelišča je bil napravljen oder, na katerem se je prvi pokazal Helfy s svojim štabom „najskrajnejše levice.“ Ker je nek ud predlagal, naj bode Helfy predsednik, sprejeli so predlog navzočniki z „eljen“-klici. Potem je razložil predsednik Helfy namén zborovanja, kateri ni bil nobeden drug, nego da izreče Ogerski narod gledé okupacije svoj protest. „Ogerska“ — pravi govornik — „ni nikoli mogla ravnati kakor bi hotela, ne za časa, ko so se vojevale vojske za osvoboditev Poljakov, niti pozneje ob vojski z Italijo, in ker imamo po konstituciji občno brambeno dolžnost, se ni oziralo na „eljen a Török,“ kateri je lani odmeval po vseh Ogerskih okrajinah, in navzlic vsemu temu je Ogersko orožje danes krvavo Turške krvi.“ Govornik priznava, da so volitve pokazale veliko vladno večino, zatorej tudi pritrdilo vladne večine, al med avgustom in septembrom reži strašen propad, kajti vsak dan stane kri stotinam, ali celo tisočem, zatorej nimamo slušati niti onih, kateri hoté slišati še le naš glas takrat, kedar postavno deželno zastopstvo zboruje. Turčija, dà, vsa Evropa bi se s studom obrnila od nas in naše bojzaljivosti. — Eötvös prosi potem dovoljenja, da se sme pred národnim zborom odkriti. (Dovolijo mu in čujó sè „eljen“-klici.) On se je bal, da bode Ogerski narod malomaren nasproti okupaciji. A na tem svetem kraji, pod pustim božjim nebom mu priča 20.000 državljanov ravno o nasprotji. Pet tisoč Ogerskih mrličev pokriva Bosensko deželo. (Klici: *

ni res!) 100.000 Ogrov prelivi a svojo kri, a vendar se ne boré niti za-se niti za svojega kralja. Ali so nas morebiti napadli Mohar medani? (Klici: Ne!) Tudi ni mammo od Evrope niti našega brezpogojnega mandata. Andrassy je izjavil, da „neče biti žandar Evropi“, a si je že vendar dal napraviti žandarsko obleko. Tudi Tisza se je izrekel, da nihče ne misli na okupacijo. (Klici: Proč z Andrassyem in Tiszó!) V Moskvi, Belemgradu in na Crstinji se hvalisajo, da sedanja politika je politika vladne večine. Ne, mi, ki nismo Avstrijanci, ne želimo Bosne niti Hercegovine. Andrassyu so Rusi prijatelji, nam sovražniki; on naj oskrbi Bosni in Hercegovini podoben položaj, kakor so to storili Rusi Bolgariji; on naj ji osvobodi, da bodete naši zaveznici, a ne Ruski ter v varstvu naše monarhije. Andrassy naj nam zagotovi ugodnih železničnih zvez in narodno-gospodarstvenih koristi zaradi naših razmer do teh dežel in naj tako ukrene, da bodeta protitežji Srbiji in Črnigori. Da se to doseže, naj bi se sklenila s Turčijo konvencija. Za tem govorom se probudi več minut dolgo divje kričanje in silno oporekanje zbornice. Eötvös želi govoriti, a ne more dobiti besede. Z največjo težavo se posreči Helfyju, da za trenotek ustanovi mir in Helfy potem prebere pritrtilne brzrojave Szegedinskih pristašev najskrajnejše levice in szenteske mladine. Naposled se posreči Simonyiju, da more govoriti. On utemeljuje drugi del resolucije, katera zahteva, da se ministerstvo zatoži, in razpravlja na dolgo in široko Pariško pogodbo. Njegov načrt, boljše rečeno skazi-načrt dogodkov, kateri so se od takrat vršili, omenja tudi agitacijskih sredstev predprežnih dogodkov in z jako dražljivimi in znižajočimi izjavami proti vladi jej daje najmočnejšo zausnico, trdeč, da, kar nista mogla ne Metternich ne Bach, namreč deželo osiromašiti in pokatoličiti, bode storil protestantski Tisza. Tudi poročevalca vnanjih zadev v delegacijah, dr. Falka, natolcuje Simonyi in nujno zahteva obtožbe ministrov.

Zopet se je vzdignil surov krik, namešan z „eljen“-klici, kateri se ni hotel poléči, ampak se je še hujše razvnel, ko je stopil poslednji govornik Csillag na oder. Ko je zopet Helfy, prebravši brzrojavo o pritrtilu mnogih Veszprimskih mestjanov, nekoliko pomiril množico, se je dala socijalnemu demokratu Csillagu beseda. Ta je prav divjal proti vladi in množica je kričala „proč s Tiszó, proč z Andrassyjem.“ — n.

Iz Bosne in Hercegovine. Naš presvitli cesar pač še ni imel tako veselih vezil za rojstni dan in imendan svoj, kakor mu je letos podal Filipovič iz Bosne. Za rojstni dan (18. avgusta) mu je dan pozneje naznanil, da so njegove hrabre vojne čete vzele glavno mesto Bosne — Sarajevo, za god, 4. dne t. m., pa ga je že razveselil s poročilom, da je vsa Bosna in Hercegovina že vzeta in v Avstrijskih rokah. Ta dan namreč so zasedli naši zadnjo in skoro najvažnejšo trdnjavo Bosne — Višegrad, brez boja, ker so ustajniki zbežali, popustivši vse obilno vojno orodje in svoje šotore; isto tako so vzeli Goraždo in Čajnico. S tem je mohamedanska ustaja zadušena po vsi Bosni, po vseh mestih se je obhajala že god našega cesarja ne le po katoliških in pravoslavniških cerkvah, tudi mohamedanci so prišli k Filipoviču in drugim Avstrijskim poveljnikom prosit, naj bi sporočili našemu cesarju, da zanj molijo. Cesar je na sporočilo Filipovičevo dal odgovoriti z zahvalo vsem poveljnikom za umno vodstvo, vojakom pa za hrabrost, ki so jo v težavnem boju veseskozi kazali; ob enem je na blagohotno znanje vzel izraze vdanosti krščanskih in mohamedanskih prebivalcev

ter izrazil nado: da se z dném njegovega godu (4. oktobra) prične nova doba miru in blagostanja po poseдени deželi.

Res, veliko je storila naša armada v kratkem času. Pri vseh obilnih nepopisljivih težavah, v vednem boju z vremenom, pomanjkanjem in ljutim sovražnikom je v kratkem času zasedla skoro 1000 štirjaških milj neznane jej zemlje, po kateri si je morala pota še le delati. Iz začetka ni šlo vse po volji, prerilo se je morda še preveč drage krvi; a ko je padla glava, Sarajevo, potem so zgubili mohamedanski ustajniki pogum in tako so brez posebnih težav, deloma celo brez boja, zasedli naše glavne trdnjave: Bjelino, Zvornik, Goraždo, Fojnico, Livno, Klobuk in Višegrad. Pri tem se ne sme pozabiti, da so krščanske čete pod poveljnistvom župnika Mušica, Babiča. i. dr. jim izdatno pomagale trebiti goščave in gorovje, tako da so ustajniki, kar jih ni poginilo ali ušlo, podali se. Zdaj, ko je, kakor se iz Sarajeva poroča, vjet tudi glasoviti glavar ustajnikov, strašni „hadži“ Loja, se podaja vse, razoroževanje je veseskozi dovršeno in Turki in kristjani so sklenili mir med sabo. Po tem, kar se je po trdnjavah našlo orožja, streljiva in živeža, bi se bili Turki lahko še dolgo branili, če bi jim ne zmanjkalo poguma. Tako so našli naši samo v Zvorniku 48 topov. Ker zdaj naše čete povsod prijazno sprejemajo, je nadjati se, da za Bosno ne bo več tekla kri. — Turška trdnjava Kolašin se je tudi 4. t. m. podala Črnogorcem. — O kaki pogodbi med Avstrijo in Turčijo zaradi Bosne, katere smo se bali, tudi zdaj ni nobenega govora več, kakor vladni Dunajski listi poročajo.

Turška vlada misli svojim zastopnikom pri Evropskih vladah razposlati pritožbo zoper Avstrijo, češ, da njeni vojaki preveč nečlovesko ravnajo z mohamedanci in naj bi se Avstrijske čete vstavile, dokler bi ta reč ne bila razmotana.

Notranja organizacija zasedene dežele tudi lepo napreduje. Po uradih nastavljajo se večidel Slovani, kar je čistonaravno in znamenje, da se Bosne ne misli niti ponemčiliti pomagjariti. V Sarajevu izhajajoči uradni list pretresa že vprašanje, s katero deželo bi se združila Bosna, in je te misli, da bo najbolje, če se združi s Hrvaško. Telegrafni in poštni uradniki, ki so bili skonca vsi le Magjari, se zamenjujejo s Slovani in tudi Slovencev je že več dol odšlo, isto tako veliko žandarjev iz Českega. — Ker je vojaško delo do malega že dokončano, se sliši, da se imajo rezervni polki vrniti domu. Zavoljo hrabrosti je bilo veliko število vojakov odlikovanih z medalijami. — Baron Jovanovič je za svojo samostojno vojevanje v Hercegovini dobil posebno priznanje od cesarja in misli se, da je prihranjen za kako više mesto.

S temi piščalkami miru pa se slabo vjema telegram generala Zacha iz Zavalj, ki poroča, da se je general Rheinländer 6. t. m. pri Pečah (blizo Bišča) moral boriti z močnimi četami ustajnikov; boj je bil srečen a zgube vendar precejšne, okoli 170 mož, med njimi celo 1 obristleitnant in več drugih častnikov. Drugi dan se je bitva nadaljevala, izid pa še ni znan. To so gotovo razpodene čete, ki so se zopet v Krajini zbrale.

Žitna cena

v Ljubljani 5. oktobra 1878.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 7 fl. 10. — banaška 10 fl. 49. — turšice 6 fl. 20. soršice 6 fl. 80. — rži 6 fl. 34. — ječmena 5 fl. 63. — prosa 7 fl. 3. — ajde 5 fl. 85. — ovsa 3 fl. 41 kr. — Krompir 2 fl. 50. 100 kilogramov.